

افزایش ازدواج پسران با دختران مسن‌تر

در 25 هزار ازدواج سال گذشته، پسران از دختران کوچک‌تر بودند ...

در 25 هزار ازدواج سال گذشته، پسران از دختران کوچک‌تر بودند
افزایش ازدواج پسران با دختران مسن‌تر

صحبت از يك عرف‌شکنی است، يك تغيير ذائقه، حرکتی آهسته و پیوسته در مسیری خلاف جریان آب. در سالی که گذشت فقط در سه ماهه اولش، 24 هزار و 967 زوج در حالی با هم پیمان زناشویی بستند که سن داماد کوچک‌تر از عروس بود.

تعداد ازدواج‌های این مدت، 224 هزار و 52 مورد بوده است که بر اساس آمار بالا می‌توان نتیجه گرفت، در حدود 9 درصد ازدواج‌های سه ماهه نخست سال گذشته، سن عروس‌ها بیشتر از داماد بوده است.

آمارهای سازمان ثبت‌احوال نشان می‌دهد در سال 91 از ازدواج زوج‌های همسال گرفته تا ازدواج‌هایی که در آن مرد، کوچک‌تر از زن بوده، رقم‌های قابل ملاحظه‌ای ثبت شده است. طبق این آمارها در سه ماهه فصل بهار، 28 هزار و 47 زوج همسال، ازدواج‌شان را در دفترخانه‌ها ثبت کرده‌اند در حالی که ازدواج زوج‌هایی که مرد يك سال کوچک‌تر از زن بوده، 8399 مورد را به خود اختصاص داده است.

این تعداد در ازدواج‌هایی که مردان بیشتر از يك سال از همسرشان کوچک‌تر بودند، البته کمتر است به طوری که در اختلاف سنی دو سال، تعداد ازدواج‌ها 4990 مورد و در اختلاف سنی سه سال، 3652 مورد بوده است.

این ازدواج‌ها حتی در اختلاف سن‌های بیشتر از ده سال نیز متوقف نشده به طوری که در سه ماه مورد بحث، 248 ازدواج میان پسران با دخترانی که ده سال از آنها بزرگ‌تر بوده‌اند، رخ داده و 174 ازدواج میان زوج‌هایی که مرد بین 16 تا 20 سال از زن کوچک‌تر بوده است.

در سالی که گذشت حتی ازدواج‌هایی از این جنس که مرد بیش از 20 سال از همسرش کوچک‌تر بوده نیز متوقف نشده و 181 زوج ترجیح داده‌اند با این شیوه به خانه بخت بروند که البته این تغییر ذائقه و این سبک انتخاب، قابل تامل است.

البته ایرانیان فقط در سال 91 این‌گونه ازدواج نکرده‌اند، چون آمارهای سال 90 و پیش از آن - که در سامانه اینترنتی سازمان ثبت‌احوال قابل دسترسی است - نیز نشان می‌دهد که سال‌هاست ازدواج پسران با دختران مسن‌تر از خود در حال وقوع است؛ هر چند هنوز ذائقه عمومی، این نوع ازدواج‌ها را تأیید نمی‌کند.

طبق آمارهای موجود، در سال 90 در اختلاف سنی يك سال، 32 هزار و 24 ازدواج، در اختلاف سنی سه سال، 13 هزار و 917 ازدواج، در اختلاف سنی پنج سال، 5872 ازدواج، در اختلاف سنی هفت سال، 3160 ازدواج و در اختلاف سنی ده سال، 1084 ازدواج ثبت شده در حالی که در این سال، مردهایی که بیشتر از 20 سال از همسرانشان کوچک‌تر بوده‌اند، 686 واقعه ازدواج را در دفترخانه‌های سراسر کشور ثبت کرده‌اند.

تعداد ازدواج‌های سال 90 بیش از 800 هزار مورد بوده است و این آمارها را باید با این عدد قیاس کرد.

انگیزه‌ها اقتصادی است

تمایل به ازدواج مردها با زنانی بزرگ‌تر از خود را می‌توان از زوایای مختلفی دید. ابتدا از نگاه کسانی که می‌گویند بیشتر مردانی که تن به چنین ازدواج‌هایی می‌دهند به اجبار همسری بزرگ‌تر از خود انتخاب کرده‌اند چون ساختار جمعیتی کشور و ترکیب جنسیتی جامعه

به سمتی رفته که باعث شده در برخی گروه‌های سنی، تعداد دختران در سن ازدواج از پسران کمتر باشد و پسران بناچار به ازدواج با دخترانی از گروه‌های سنی بالاتر فکر کنند.

نوع دوم نگاه به این ماجرا، اما از جنسی دیگر است و مدافعان آن ترجیح می‌دهند موضوع ازدواج پسران با دختران مسن‌تر را ناشی از يك تغییر سلیقه بدانند که کاملاً هدفدار و آگاهانه نیز بروز می‌کند.

علی قنبری، جامعه‌شناسی که پژوهش‌هایی در این حوزه داشته است، از این ازدواج‌های برنامه‌ریزی شده می‌گوید. او در گفت‌وگو با جام‌جم اطمینان خاطر می‌دهد که ازدواج پسران با دخترانی بزرگ‌تر از خود به هیچ‌وجه ناشی از تغییر ساختارهای جمعیت نیست، چون در دهه‌های اخیر همواره نسبت جنسی جمعیت به نفع مردان بوده و در هیچ زمان این ترکیب جمعیت به گونه‌ای نبوده که مردان نتوانند در گروه سنی مناسب با خود، فرد موردنظر را پیدا کنند.

او بر این اساس به عوامل فرهنگی دخیل در این وضع اشاره می‌کند و به برنامه‌های ماهواره و رواج یافتن تولید فیلم‌هایی که در آن ازدواج پسران کم سن با دختران بزرگ‌تر و حتی با زنان سالخورده، تبلیغ می‌شود به عنوان یکی از عوامل اصلی تغییر ذائقه برخی زوجها می‌نگرد.

قنبری البته برخی از این ازدواج‌ها را ناشی از تصور پرستیژآوری این سبک ازدواج می‌داند و معتقد است ازدواج با همسری کوچک‌تر از خود برای گروهی از زنان مایه افتخار است. این جامعه‌شناس با این حال انگیزه‌های اقتصادی را در رأس عوامل وقوع این ازدواج‌ها می‌داند و می‌گوید وقتی پسری با دختری بزرگ‌تر از خود آشنا می‌شود که موقعیت مالی خوبی دارد، عامل سن را نادیده می‌گیرد و به منافع حاصل از ازدواج فکر می‌کند.

توان اقتصادی قوی دختران

توان اقتصادی دختران و استقلال مالی آنها به اندازه‌ای مهم است که سیما فردوسی، مشاور خانواده نیز بر آن تاکید می‌کند. این استاد دانشگاه می‌گوید: ازدواج پسران با دختران بزرگ‌تر از خود ریشه در تربیت خانوادگی آنها دارد، چون این پسران طوری رشد کرده‌اند که عادت دارند همیشه مورد حمایت دیگران باشند. به همین دلیل در بزرگسالی سراغ دخترانی می‌روند که بتوانند از آنها حمایت کنند و شوهر را زیر چتر حمایتی خود ببرند.

دیده‌ها و شنیده‌ها در سطح جامعه، گفته‌های سیما فردوسی را تأیید می‌کند و شاید بتوان گفت که بیشتر ازدواج‌هایی که در آن زوجها اختلاف سنی فاحشی با هم دارند، وجود این انگیزه‌ها ردخور ندارد، اما با این حال نمی‌توان موضوع مورد اشاره او را به همه زوج‌هایی که این‌گونه ازدواج کرده‌اند تعمیم داد، چرا که میان زوج‌هایی که در آن مرد کوچک‌تر از زن است نیز می‌توان نمونه‌هایی از ازدواج‌های موفق را مشاهده کرد.

مریم خباز / گروه جامعه